

Introduktion till dig

som mäter och registrerar följsamhet till
basala hygienrutiner och klädregler (BHK)

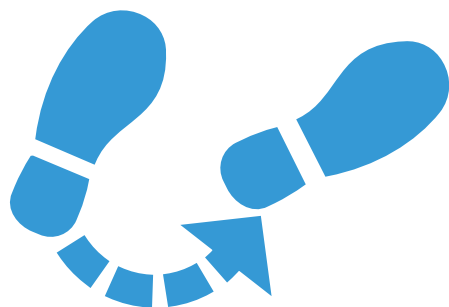
**Nära vård och hälsa *samt*
privata vårdcentraler**

Välkommen

- Tack för att du hjälper till i det viktiga arbetet med att minska vårdrelaterade infektioner och smittspridning!
- Du gör skillnad!

I den här introduktionen kommer du få göra följande:

- Steg 1: Gå PingPong – ”BHK-Basala hygienrutiner och klädregler” (E-kurs)
- Steg 2: Lär dig hur du ska utföra observationerna
- Steg 3: Övning observation
- Steg 4: Lär dig hur du ska registrera observationerna
- Steg 5: Resultaten som underlag till förbättringar

Steg 1: E-kurs via PingPong

(tar ca 20 minuter)

Börja med att genomgå den grundläggande kursen
”BHK-basala hygienrutiner och klädregler” via PingPong.
Gör detta oavsett om det inte har gått lång tid sedan sist.
Du behöver ha denna kunskap färsk i minnet för att gå
vidare till nästa steg i den här introduktionen.

**[Länk till PingPong](#) ”BHK-Basala hygienrutiner och
klädregler”**

Steg 2: Lär dig hur du ska utföra observationerna

Du ska observera **10 medarbetares** följsamhet till **basala hygienrutiner och klädregler** på din arbetsplats. Det är viktigt att det är 10 observationer (inte fler eller färre). Detta har betydelse för den löpande statistiken.

Personerna du ska observera ska komma från **olika yrkeskategorier** och fokusera på patientnära arbete eller ett arbetsmoment som exempelvis omvårdnad, undersökning, behandling eller analys.

Endast det man ser under observationstiden bedöms.

Observationerna ska äga rum under **olika situationer** eller moment och tider.

Lösning på **två** vanliga problem

*Om vi är flera som mäter följsamheten,
hur många observationer ska vi då göra?*

- Ni ska göra 10 observationer tillsammans på enheten, så kom överens om hur ni lägger upp arbetet

Jag får inte ihop 10 observationer!

- Samma medarbetare kan observeras vid olika tillfällen
- Självskattning kan göras men endast i undantagsfall

[Självskattning](#)

Tips från coachen!

- Vi mäter för att skapa ett lärande och se förbättringsmöjligheter
- Vi bemöter varandra med respekt för att gemensamt skapa en god patientsäkerhetskultur
- Genom att ge direktfeedback vid observationerna (om det är möjligt) skapar vi ett gemensamt engagemang för de viktiga hygienfrågorna

**Här följer en beskrivning
av det du ska observera**
(8 punkter)

1 + 2. Korrekt desinfektion av händerna före och efter

- Desinfektion av händerna med sprit sker direkt före och efter patientkontakt.
- Detta gäller även före rent arbete, efter smutsigt arbete samt före och efter användning av handskar.

Om du inte ser
att personen
spritat händerna
– fråga!

3. Korrekt användning av handskar vid risk för kroppsvätskor*

- ... sker vid kontakt med sår, blod, sekret, urin, avföring, agens eller ytdesinfektion.
- Skyddshandskar kastas direkt efter användning.
- Händerna desinfekteras både före och efter användning av handskar. Handskar byts mellan patienterna och mellan olika arbetsmoment.

** Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver handskar ifylles "Ej relevant"*

i granskningsprotokollet. Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt i statistiken.

4. Korrekt användning av engångsförkläde*

- Engångs-plastförkläde eller engångs-vätsketät skyddsrock ska användas **utanpå** arbetskläderna vid patientnära vårdarbete. Om arbetskläderna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor eller bli våta ska skyddskläder användas. **Skyddskläderna är engångs och kan inte återanvändas.**
- Till patientnära vårdarbete räknas t.ex. vid direktkontakt med patient, undersökning av barn på skötbord, öronspolning, tarm- och gynundersökning, inspektion/ behandling av sår, kirurgiska ingrepp, katetrisering eller andra vårdmoment **som riskerar att kontaminera arbetsdräkten.**
- Ett plastförkläde med kort ärm används när ett ärmlöst förkläde inte är tillräckligt för att skydda arbetskläderna. En långärmad skyddsrock eller långärmat plastförkläde används **vid kontakt med större mängd kroppsvätskor då armarnas hud också behöver skyddas.**

** Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver plastförkläde/skyddsrock ifylles "Ej relevant*

i granskningsprotokollet. Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt i statistiken.

5. Korrekt arbetsdräkt

Alla personalkategorier som vistas i lokaler där patient/brukaremottagning bedrivs ska använda korrekt arbetsdräkt

- ... ska ha korta ärmar och bytas dagligen samt då de blivit våta eller synligt förorenade
- Kombination av privata kläder och arbetsdräkt är inte tillåtet
- Undantag är underkläder, strumpor, kortärmad undertröja och huvudduk/slöja

Regionens värmeplagg är tillåtna i patientmöte men då rekommenderas att värmejackan är knäppt och ärmarna ska alltid vara ovanför armbågarna.

6. Fri från ringar, klockor, armband bandage och stödskenor

- Ska vara utan ringar, klockor, armband och stödskenor för att kunna genomföra en adekvat handhygien
- Ringar, armband och armbandsur får inte bäras till arbetsdräkt oavsett om man har patientnära arbete eller inte.

7. Naglar korta och fria från nagellack och konstgjort material

- Kortklippta och fria från konstgjorda material
- Ej nagellack
- Ej påbyggda naglar

8. Kort eller uppsatt hår

- Långt hår ska fästas upp
- Långt skägg ska fästas upp

Tänk på att långt hår
i tofs eller fläta får
inte hänga ned
i arbetsområdet.

Steg 3: Övning - observationer

Skriv ut protokollet som en förberedelse för övningen!

[Länk till protokollet](#)

Sveriges Kommuner och Landsting 2018-01-01 4(5)

Observerad person	Vrkes-kategori	Korrekt desinfektion av händerna före	Korrekt desinfektion av händerna efter	Korrekt användning av handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor ¹	Korrekt användning av engångsförkläde av plast/patient-bunden skyddrock ²	Korrekt följsamhet till basala hygienrutiner (Korrekt i samtliga fyra steg) ³	Korrekt arbetsdräkt	Fri från ringar, klockor, armband, bandage och stödskenor	Naglar korta och fria från nagellack och konstgjort material ⁴	Kort eller uppsatt hår	Korrekt följsamhet till kläddregler (Korrekt i samtliga fyra steg)	Korrekt följsamhet till basala hygienrutiner och kläddregler (Korrekt i samtliga åtta steg)	Löpn ⁵ för att möjliggöra ev. korrigerig i efterhand
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

¹ Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver handskar ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

² Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver plastförkläde/skyddrock ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

³ Ifylles endast i databasen vid registrering av aggregerade data. Vid registrering på avdelnings/enhetsnivå beräknas detta via databasen.

⁴ Korta naglar menas att naglarna inte syns från handflatan. Fri från nagellack inkluderar ofärgat nagellack.

⁵ Löpsnummer etableras vid registrering i databasen och ifylls i på pappersprotokollet, för att möjliggöra ev. korrigerig i efterhand. Obs! Endast genom detta nummer kan eventuella fel korrigeras i efterhand.

Instruktioner till övningen:

- Nedan följer **tre** bilder som illustrerar olika situationer.
- Betrakta bilden och fyll i protokollet för de 8 punkter som skall observeras. (JA, NEJ, EJ RELEVANT)
- Efter varje bild följer facit på det som observerats.

Övning nr 1

Övning nr 1 – Facit

Observerad person	Yrkes-kategori	Korrekt desinfektion av händerna före	Korrekt desinfektion av händerna efter	Korrekt användning av handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor ¹	Korrekt användning av engångsförkläde av plast/patient-bunden skyddsrock ²	Korrekt följsamhet till basala hygienrutiner (Korrekt i samtliga fyra steg) ³	Korrekt arbetsdräkt	Fri från ringar, klockor, armband, bandage och stödskenor	Naglar korta och fria från nagellack och konstgjort material ⁴	Kort eller uppsatt hår	Korrekt följsamhet till klädregler (Korrekt i samtliga fyra steg)	Korrekt följsamhet till basala hygien-rutiner och klädregler (Korrekt i samtliga åtta steg)	Löpnr ⁵ för att möjliggöra ev. korrigering i efterhand
1		Ja / Nej *	Ja / Nej *	Ej relevant	Ej relevant		Ja	Ja	Ja	Ja			
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

* Om du inte ser att vederbörande har spritat händerna - fråga!

¹ Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver handskar ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

² Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver plastförkläde/skyddsrock ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

³ Ifylles endast i databasen vid registrering av aggregerade data. Vid registrering på avdelnings/enhetsnivå beräknas detta via databasen.

⁴ Korta naglar menas att naglarna inte syns från handflatan. Fri från nagellack inkluderar ofärgat nagellack.

⁵ Löpnummer erhålles vid registrering i databasen och fylls i på pappersprotokollet, för att möjliggöra ev. korrigering i efterhand. Obs! Endast genom detta nummer kan eventuella fel korrigeras i efterhand.

Övning nr 2

Övning nr 2 – Facit

Observerad person	Yrkes-kategori	Korrekt desinfektion av händerna före	Korrekt desinfektion av händerna efter	Korrekt användning av handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor ¹	Korrekt användning av engångsförkläde av plast/patient-bunden skyddsrock ²	Korrekt följsamhet till basala hygienrutiner (Korrekt i samtliga fyra steg) ³	Korrekt arbetsdräkt	Fri från ringar, klockor, armband, bandage och stödskenor	Naglar korta och fria från nagellack och konstgjort material ⁴	Kort eller uppsatt hår	Korrekt följsamhet till klädregler (Korrekt i samtliga fyra steg)	Korrekt följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler (Korrekt i samtliga åtta steg)	Löpar ⁵ för att möjliggöra ev. korrigering i efterhand
1		Ja / Nej *	Ja / Nej *	Ej relevant	Ej relevant		Nej	Ja**	Ja**	Nej			
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

¹ Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver handskar ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

² Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver plastförkläde/skyddsrock ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

³ Ifylles endast i databasen vid registrering av aggregerade data. Vid registrering på avdelnings/enhetsnivå beräknas detta via databasen.

⁴ Korta naglar menas att naglarna inte syns från handflatan. Fri från nagellack inkluderar ofärgat nagellack.

⁵ Löpnummer erhålles vid registrering i databasen och fylls i på pappersprotokollet, för att möjliggöra ev. korrigering i efterhand. Obs! Endast genom detta nummer kan eventuella fel korrigeras i efterhand.

* Om du inte ser att vederbörande har spritat händerna - fråga!

** Vi ser inte på denna bild, men utgår ifrån att det är korrekt.

Man får inte ha nycklar runt halsen som hänger ned i arbetsområdet men det är inget som man mäter

Övning nr 3

Övning nr 3 – Facit

Observerad person	Yrkes-kategori	Korrekt desinfektion av händerna före	Korrekt desinfektion av händerna efter	Korrekt användning av handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor ¹	Korrekt användning av engångsförkläde av plast/patient-bunden skyddsrock ²	Korrekt följsamhet till basala hygienrutiner (Korrekt i samtliga fyra steg) ³	Korrekt arbetsdräkt	Fri från ringar, klockor, armband, bandage och stödskenor	Naglar korta och fria från nagellack och konstgjort material ⁴	Kort eller uppsatt hår	Korrekt följsamhet till klädregler (Korrekt i samtliga fyra steg)	Korrekt följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler (Korrekt i samtliga åtta steg)	Löpnr ⁵ för att möjliggöra ev. korrigering i efterhand
1		Ja / Nej *	Ja / Nej *	Nej	Nej		Nej	Nej	Ja	Nej			
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

* Om du inte ser att vederbörande har spritat händerna - fråga!

¹ Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver handskar ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

² Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver plastförkläde/skyddsrock ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

³ Ifylles endast i databasen vid registrering av aggregerade data. Vid registrering på avdelnings/enhetsnivå beräknas detta via databasen.

⁴ Korta naglar menas att naglarna inte syns från handflatan. Fri från nagellack inkluderar ofärgat nagellack.

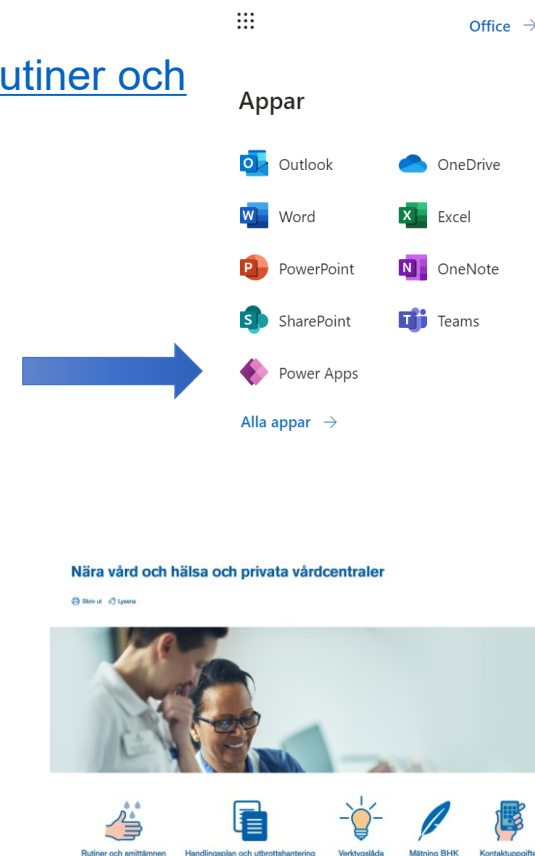
⁵ Löpnummer erhålles vid registrering i databasen och fylls i på pappersprotokollet, för att möjliggöra ev. korrigering i efterhand. Obs! Endast genom detta nummer kan eventuella fel korrigeras i efterhand.

Steg 4: Lär dig hur du registrerar observationerna

Registrera i appen [BHK-basala hygienrutiner och klädregler – inrapportering](#)

Appen hittar du via office 365
i Power apps

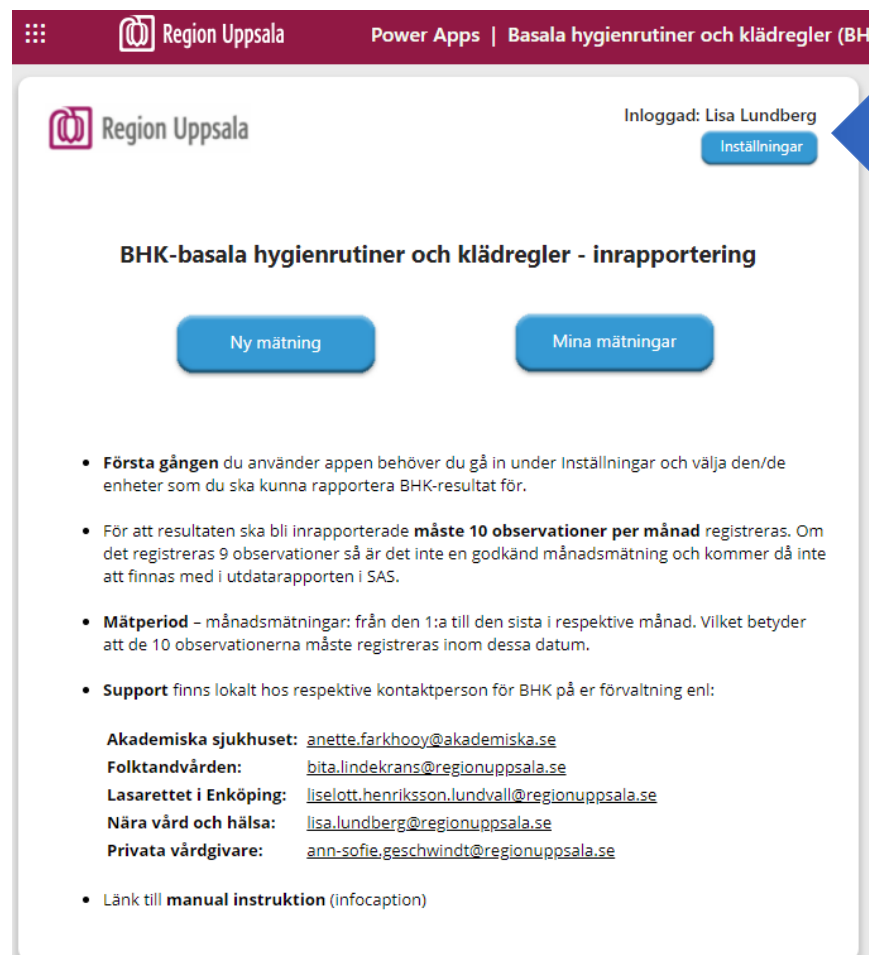
Länk till appen hittar du även via
Vårdhygiens hemsida, Mätning BHK

Inget lösenord behövs då du är inloggad via din datorinloggning.

Observera att funktionsinloggning inte fungerar.

Registrering steg för steg: A

The screenshot shows the main interface of the 'Basala hygienrutiner och klädregler (BHK)' app. At the top, there's a header with the Region Uppsala logo and the text 'Power Apps | Basala hygienrutiner och klädregler (BHK)'. Below this, the user is logged in as 'Lisa Lundberg' with an 'Inställningar' button next to it. The main heading is 'BHK-basala hygienrutiner och klädregler - inrapportering'. There are two large blue buttons: 'Ny mätning' and 'Mina mätningar'. Below these, there are four bullet points providing instructions and contact information. At the bottom, there's a link to the 'manual instruktion'.

Region Uppsala

Inloggad: Lisa Lundberg

Inställningar

BHK-basala hygienrutiner och klädregler - inrapportering

Ny mätning

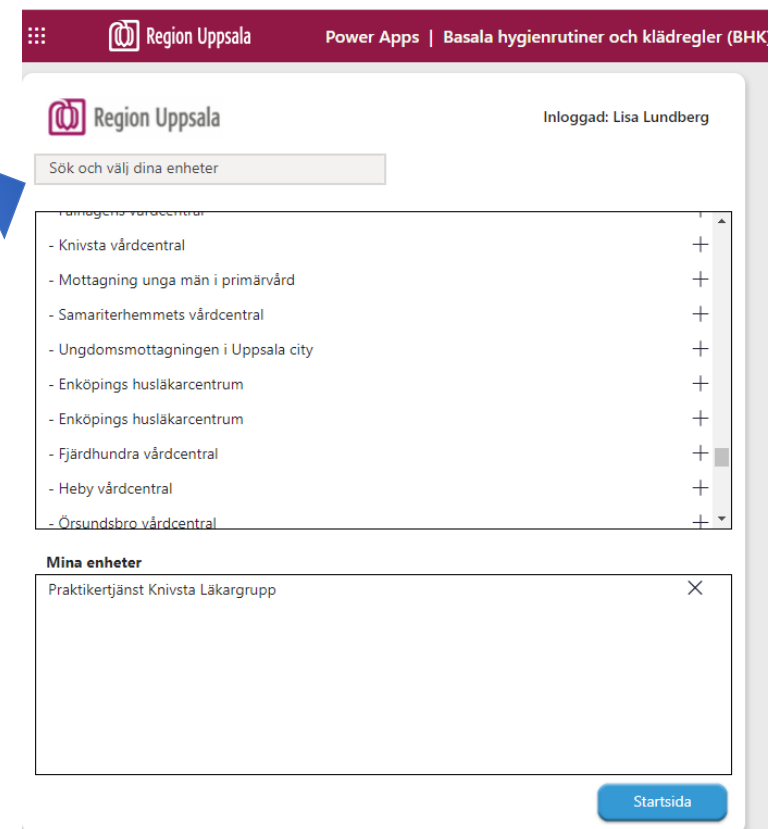
Mina mätningar

- **Första gången** du använder appen behöver du gå in under Inställningar och välja den/de enheter som du ska kunna rapportera BHK-resultat för.
- För att resultaten ska bli inrapporterade **måste 10 observationer per månad** registreras. Om det registreras 9 observationer så är det inte en godkänd månadsmätning och kommer då inte att finnas med i utdatarapporten i SAS.
- **Mätperiod** – månadsmätningar: från den 1:a till den sista i respektive månad. Vilket betyder att de 10 observationerna måste registreras inom dessa datum.
- **Support** finns lokalt hos respektive kontaktperson för BHK på er förvaltning enl:

Akademiska sjukhuset: anette.farkhooy@akademiska.se
Folk tandvården: bita.lindekrans@regionuppsala.se
Lasarettet i Enköping: liselott.henriksson.lundvall@regionuppsala.se
Nära vård och hälsa: lisa.lundberg@regionuppsala.se
Privata vårdgivare: ann-sofie.geschwindt@regionuppsala.se

• Länk till **manual instruktion** (infocaption)

- Första gången behöver du gå in på inställningar
- Sök och välj din/ dina enheter.
- Klicka på +
- Om ni är flera enheter som mäter tillsammans så visas endast den ena enheten och bara den går att välja.

This screenshot shows the 'Sök och välj dina enheter' (Search and select your units) screen. It features a search bar at the top. Below it is a list of units with a '+' icon to the right of each name. At the bottom, there's a 'Mina enheter' (My units) section showing a selected unit, 'Praktikertjänst Knivsta Läkargrupp', with a close button (X) in the top right corner. A 'Startsida' (Home) button is located at the bottom right.

Region Uppsala

Inloggad: Lisa Lundberg

Sök och välj dina enheter

- Knivsta vårdcentral
- Mottagning unga män i primärvård
- Samariterhemets vårdcentral
- Ungdomsmottagningen i Uppsala city
- Enköpings husläkarcentrum
- Enköpings husläkarcentrum
- Fjärdhundra vårdcentral
- Heby vårdcentral
- Örsundsbro vårdcentral

Mina enheter

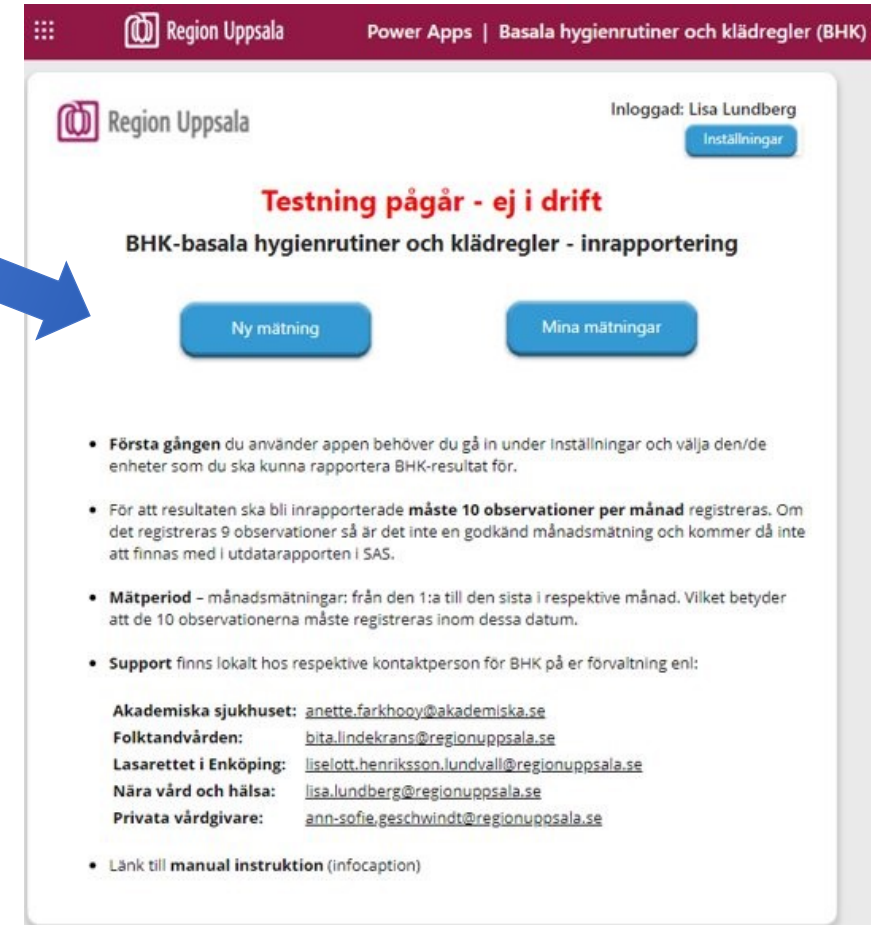
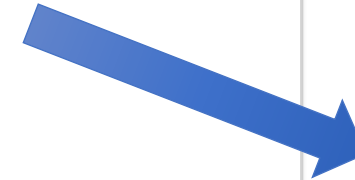
Praktikertjänst Knivsta Läkargrupp

Startsida

Registrering steg för steg:

B

- För att registrera dina observationer, klicka på Ny mätning
- Observationerna registreras automatisk på den aktuella perioden.
 - Veckomätningar, registreras mellan mån och sön aktuell vecka
 - Månadsmätningar, registreras mellan första och sista dagen i månaden

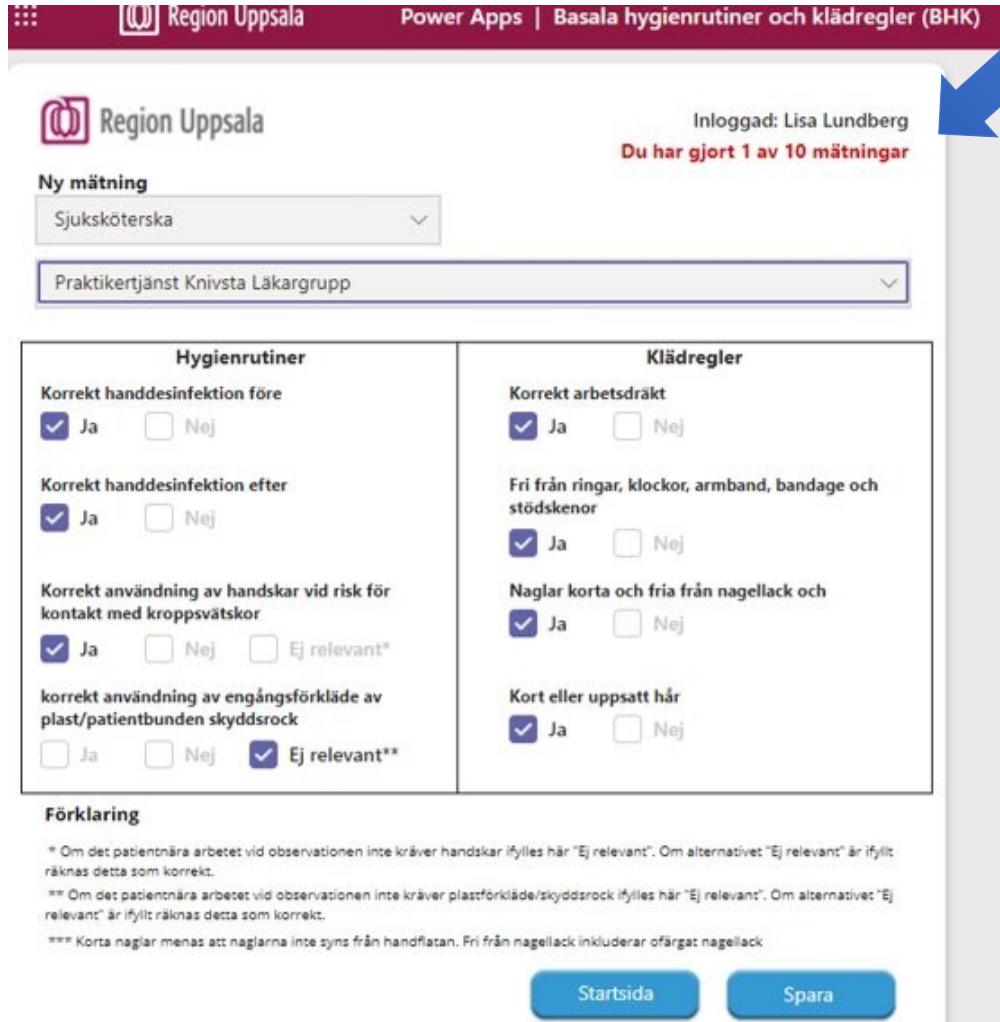

Registrering steg för steg:

C

Registrera utifrån [mätprotokollet](#):

- Yrkeskategori
- Enhet
- Hygienrutiner/ klädregler, 8 moment
- Om du vill ändra ditt svar så klicka först ur ex. ja för att sedan välja nej.
- Klicka på Spara (tänds när allt är ifyllt)
- När du sparat visas registreringens löpnummer. Skriv ned det till höger på mätprotokollet. Löpnumret kan behöva användas vid kontakt med support.

Region Uppsala Power Apps | Basala hygienrutiner och klädregler (BHK)

Region Uppsala Inloggad: Lisa Lundberg
Du har gjort 1 av 10 mätningar

Ny mätning
Sjuksköterska
Praktikertjänst Knivsta Läkargrupp

Hygienrutiner	Klädregler
Korrekt handdesinfektion före ☒ Ja ☐ Nej	Korrekt arbetsdräkt ☒ Ja ☐ Nej
Korrekt handdesinfektion efter ☒ Ja ☐ Nej	Fri från ringar, klockor, armband, bandage och stödskenor ☒ Ja ☐ Nej
Korrekt användning av handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor ☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej relevant*	Naglar korta och fria från nagellack och ☒ Ja ☐ Nej
korrekt användning av engångsförkläde av plast/patientbunden skyddsrock ☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej relevant**	Kort eller uppsatt hår ☒ Ja ☐ Nej

Förklaring

* Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver handskar ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

** Om det patientnära arbetet vid observationen inte kräver plastförkläde/skyddsrock ifylles här "Ej relevant". Om alternativet "Ej relevant" är ifyllt räknas detta som korrekt.

*** Korta naglar menas att naglarna inte syns från handflatan. Fri från nagellack inkluderar ofärgat nagellack.

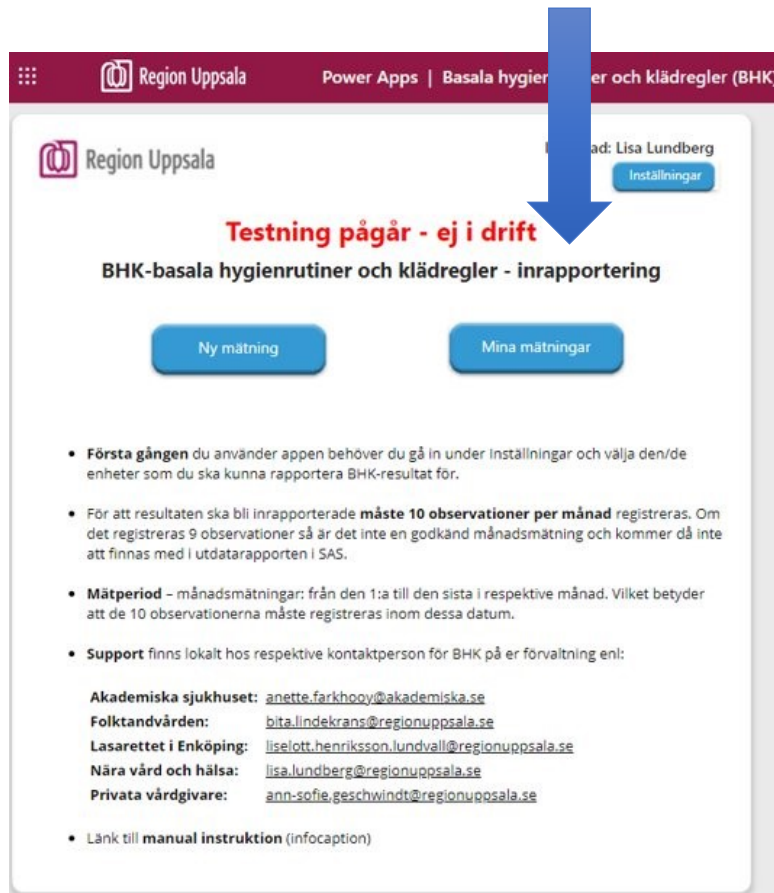
Startsida Spara

- Resultaten överförs till SAS (Region Uppsalas rapport- och analysverktyg)
- 10 registrerade mätningar krävs per rapporterende enhet för att resultaten ska överföras
- Tänk på er arbetsfördelning om ni är flera som registrerar för samma enhet

Registrering steg för steg:

- Hitta dina/ enhetens inrapporterade mätningar, klicka på Mina mätningar

Region Uppsala Power Apps | Basala hygienrutiner och klädregler (BHK)

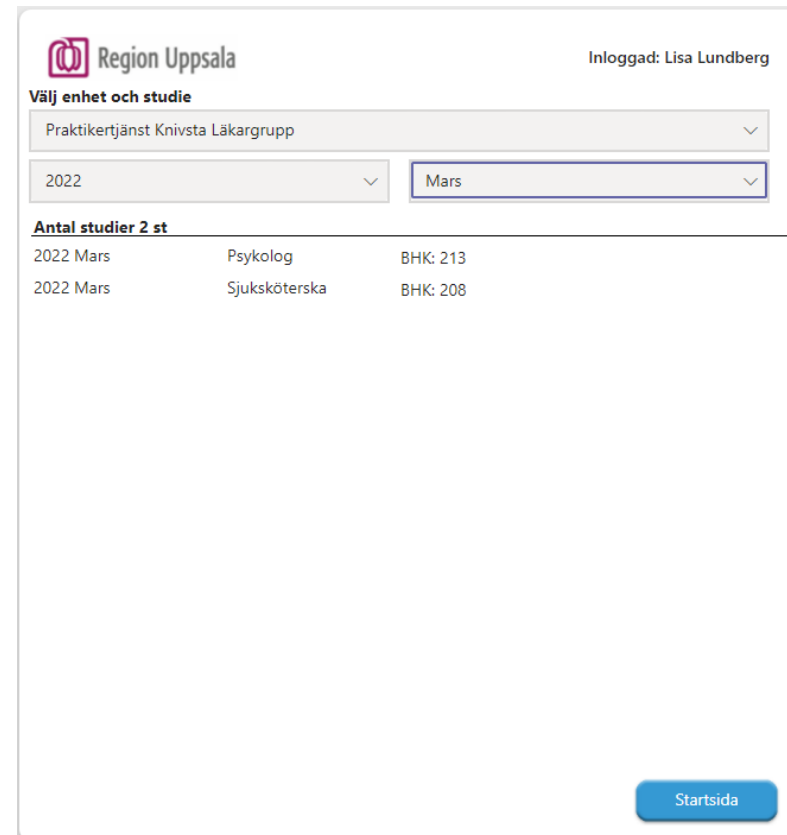
Region Uppsala Inloggad: Lisa Lundberg Inställningar

Testning pågår - ej i drift

BHK-basala hygienrutiner och klädregler - inrapportering

Ny mätning Mina mätningar

- **Första gången** du använder appen behöver du gå in under Inställningar och välja den/de enheter som du ska kunna rapportera BHK-resultat för.
- För att resultaten ska bli inrapporterade **måste 10 observationer per månad** registreras. Om det registreras 9 observationer så är det inte en godkänd månadsmätning och kommer då inte att finnas med i utdatarapporten i SAS.
- **Mätperiod** - månadsmätningar: från den 1:a till den sista i respektive månad. Vilket betyder att de 10 observationerna måste registreras inom dessa datum.
- **Support** finns lokalt hos respektive kontaktperson för BHK på er förvaltning enl:
Akademiska sjukhuset: anette.farkhooy@akademiska.se
Folktandvården: bjta.lindekrans@regionuppsala.se
Lasarettet i Enköping: liselott.henriksson.lundvall@regionuppsala.se
Nära vård och hälsa: lisa.lundberg@regionuppsala.se
Privata vårdgivare: ann-sofie.geschwindt@regionuppsala.se
- Länk till **manual instruktion** (infocaption)

Region Uppsala Inloggad: Lisa Lundberg

Välj enhet och studie

Praktikertjänst Knivsta Läkargrupp

2022 Mars

Antal studier 2 st

2022 Mars	Psykolog	BHK: 213
2022 Mars	Sjuksköterska	BHK: 208

Startsida

- Välj din enhet
- År/månad
- Bilden visar dina/enhetens registreringar per år, månad samt löpnumret
- Löpnumret kan behövas vid kontakt med support

Steg 5: Resultaten som underlag till förbättringar

Mätningarna uppdateras i SAS. (Region Uppsalas rapport- och analysverktyg)

Rapporten återfinns i samlingen God vård på sökvägen:

SAS-innehåll > Samlingar > God vård

Diskutera resultatet och förbättringsmöjligheter på arbetsplatsmöte. Uppföljning även per yrkesgrupp. Ringa in problemområden. Syfte att söka förbättringsmöjligheter.

När frågor uppstår...

Frågor angående registrering

kontakta: hygiensamordnare Lisa Lundberg

lisa.lundberg@regionuppsala.se 018-61 74 119

Frågor angående hygien

kontakta: Vårdhygien Anna Gustafsson eller Ingrid G Isaksson

anna.gustafsson@akademiska.se 018-611 28 28

ingrid.g.isaksson@akademiska.se 018-611 39 06

alternativt

Vårdhygien direkt vardhygien@akademiska.se 018-611 39 02

Viktiga dokument och länkar

Rutiner Docplus:

- [Basala hygienrutiner och klädregler för Nära vård och hälsa och privata vårdcentraler](#)
- [Handlingsplan minska vårdrelaterade infektioner](#)

Vårdhygiens hemsida:

- [Vårdhygiens hemsida-mätning BHK](#)

**Om du har feedback på denna introduktion
hör gärna av dig till
hygiensamordnare, Lisa Lundberg
lisa.lundberg@regionuppsala.se**